

796.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 sierpnia 1923 r.

zawierające przepisy wykonawcze dla obszaru województw: pomorskiego i poznańskiego w przedmiocie opodatkowania spadków i darowizn.

Na podstawie art. 53 ustawy w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. z 1920 r. № 49 poz. 299 i Dz. Urz. Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej № 55 str. 961), art. 10 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 33 poz. 263), art. 8 ustawy z dn. 9 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 31 poz. 189) oraz art. 27 ustawy z dn. 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 44 poz. 296) zarządza się co następuje:

Postanowienie wstępne.

I. Sposób powoływania przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn.

§ 1. Użyte w niniejszym rozporządzeniu skrócenie „ust. o op. sp.” oznacza ustawę z dn. 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. № 49 poz. 299 i Dz. Urz. Min. b. Dzielnicy Pruskiej № 55 str. 961).

Skrócenie „niem. ust. o op. sp.” oznacza ustawę Rzeszy Niemieckiej z dn. 3 czerwca 1906 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niemieckiej str. 654).

Skrócenie „K. C. niem.”, oznacza kodeks cywilny niemiecki z r. 1896 utrzymany w mocy ustawą z dn. 1 sierpnia 1919 r. (Dz. P. P. P. № 64 poz. 385).

Paragrafy (§), powołane w niniejszym rozporządzeniu bez dalszego określenia, oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Podatek spadkowy.

II. Przedmiot podatku.

§ 2. Jeżeli w przypadku, przewidzianym w części drugiej § 1952 K. C. niem., spadkobiercy przyjęli wyraźnie lub milcząco (§ 1943 K. C. niem.) spadek, który przypadł na spadkodawcę, to podatek spadkowy należy się zarówno od spadku, który przypadł na spadkodawcę jakoteż z powodu nabycia odnośnego majątku przez spadkobierców.

§ 3. Jeżeli wierzyciel rozporządzeniem na wypadek śmierci zwolnił dłużnika od zobowiązania, to dłużnik ma uiścić podatek spadkowy, jak gdyby odnośna wierzytelność była mu zapisaną (§ 2175 K. C. niem.).

§ 4. § 4 niem. ust. o op. sp. dotyczy majątków, które w sposób, określony w powołanym paragrafie, nabywają bądź potomkowie, bądź dzieci przysposobione (§ 1741 i nast. K. C. niem.), bądź potom-

kowie dzieci przysposobionych, o ile skutki przysposobienia rozciągają się na tych potomków (§ 1762 K. C. niem.).

III. Ustalenie podstawy wymiaru.

(Art. 2, 4, 10, 13 do 17 ust. o op. sp.; art. 6 ustawy z dn. 31 marca 1922 r., Dz. U. R. P. № 33 poz. 263; art. 16 i 20 ustawy z dn. 24 marca 1923 r., Dz. U. R. P. № 44 poz. 296; §§ 17 do 19, 21 do 27, 29 i 30 niem. ust. o op. sp.).

§ 5. Za podstawę wymiaru przyjmuje się czystą wartość majątku, który podatnik nabył w sposób, uzasadniający wymiar podatku spadkowego.

Wartość czystą oblicza się przez potrącenie długów i ciężarów od wartości ogólnej.

§ 6. Szacunek nabytego majątku ustala się według jego stanu w dniu, w którym powstało prawo Państwa do żądania podatku (§ 7), a według wartości w czasie, w którym władza skarbową ustala szacunek. Jeśli nabywca sprzedał nabyty przedmiot majątkowy w czasie między dniem, w którym powstało prawo Państwa do żądania podatku a dniem, w którym władza skarbową ustala szacunek, to szacunek tego przedmiotu ustala się według wartości w czasie sprzedaży.

Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do długów i ciężarów.

§ 7. Prawo Państwa do żądania podatku powstaje zasadniczo w dniu śmierci spadkodawcy (§§ 1922, 1942, 1953, 2176, 2317 i 2344 K. C. niem.).

W przypadkach niżej wymienionych prawo Państwa do żądania podatku powstaje w dniu innym, niż dzień śmierci spadkodawcy. W szczególności:

- w razie uznania za zmarłego (§§ 13 do 20 K. C. niem.) — w dniu wydania wyroku, zawierającego to orzeczenie (§ 952 procedury cywilnej);
- w przypadkach, przewidzianych w § 1, ustępie drugim, punkcie 2 niem. ust. o op. sp., w dniu w którym wykonano zlecenie lub świadczono albo spełniono zarządzenie władzy;
- w przypadkach, przewidzianych w § 2; w § 3, punkcie 4; w § 4 ustępie drugim, punkcie 2 oraz w zdaniu ostatnim paragrafu 4 niem. ust. o op. sp. — w dniu zawarcia odnośnej czynności prawnej;
- w razie zmiany w osobie posiadacza fideikomisu za życia poprzedniego posiadacza (§ 3, punkt 1 niem. ust. o op. sp.) — w dniu, w którym ta zmiana nastąpiła;
- w dniu zgaśnięcia fundacji w przypadku, przewidzianym w § 3 punkcie 2 niem. ust. o op. sp.;
- w przypadku, przewidzianym w § 1505 K. C. niem. (w § 4, ustępie drugim punkcie 1 niem. ust. o op. sp.) oraz w § 4 ustępie trzecim zdaniu pierwszym niem. ust. o op. sp. — w dniu zakończenia kontynuowanej wspólności majątkowej;
- w dniu ziszczenia się warunku, zawieszającego lub zajścia zdarzenia, co do którego nie było zrazu wiadomo, kiedy ono zajdzie (§§ 21 i 23 niem. ust. o op. sp.);

h) w przypadkach substytucji, przewidzianych w § 27, ustępie drugim niem. ust. o op. sp., (o ile chodzi o opodatkowanie spadkobiercy następnego) — w dniu śmierci spadkobiercy poprzedniego.

Obliczenie wartości ogólnej.

§ 8. Wartość ogólną nieruchomości i ruchomości przyjmuje się w sumie, wyrażającej ich wartość sprzedażną, t. j. odpowiadającej cenom sprzedaży przedmiotów tego samego rodzaju.

§ 9. Co do ruchomych zabytków sztuki i kultury, korzystających z opieki prawa w myśl dekretu z dnia 31 października 1918 r. (Dz. P. P. P. № 16, poz. 36), względnie w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 14, poz. 122) może Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przypadkach, na szczególne uwzględnienie zasługujących, zezwolić na wniosek podatnika na przyjęcie wartości ogólnej w sumie niższej niż wartość sprzedażna.

Ulga powyższa jest wykluczona, jeśli spadkodawca trudnił się zawodowo handlem rzeczami wyżej określonymi.

Przyznanie ulgi uzależnia się od zapisania do inwentarza zabytków sztuki i kultury (art. 5 powołanego dekretu).

W razie zbycia przedmiotów, objętych ulgą, drogą kontraktu obciążliwego, będzie podatek podwyższony według wartości w czasie zbycia.

§ 10. Celem obliczenia wartości wierzytelności należy do kwoty kapitału doliczyć odsetki w dniu, w którym powstało prawo Państwa do żądania podatku, już wymagalne ale nie uiszczone; przy papierach procentowych zaś wartość kuponów już płatnych a niezrealizowanych oraz odsetki za czas od płatności ostatniego kuponu.

Prawa wątpliwe.

§ 11. Władza skarbową może, w przypadku, przewidzianym w § 24 niem. ust. o op. sp., uzależnić odroczenie rozstrzygnięcia od oddania jej na przechowanie dokumentów, które dotyczą prawa wątpliwego (obligów, weksli i t. p.). Zwrot dokumentów może nastąpić dopiero po ostatecznym ustaleniu przez władzę skarbową kwoty podatku, przypadającego od wartości owego prawa i uiszczeniu tej kwoty.

O ile w przypadku, przewidzianym w § 24 niem. ust. o op. sp., rozstrzygnięcie odroczone, jak również w przypadkach, określonych w § 25 tejże ustawy, winien podatnik w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o ostatecznym wyjaśnieniu stanu rzeczy, dostarczyć odnośnych danych właściwemu urzędowi skarbowemu (§§ 26 do 32).

§ 12. O ile w myśl obowiązujących przepisów zgłoszono straty wojenne, to sumy, wyrażającej wysokość strat, nie wlicza się narazie do podstawy wymiaru podatku spadkowego. Władza skarbową utrzymuje przypadek taki w ewidencji.

Ruchomości domowe.

§ 13. Ruchomości domowe t. j. rzeczy, wymienione w ustępie drugim art. 2 ust. o op. sp., podle-

gają podatki, o ile u spadkodawcy nie były przeznaczone do użytku w gospodarstwie domowym, lecz stanowiły przedmiot przemysłu lub handlu albo wogóle należały do gospodarstwa zarobkowego. Kosztowności, dzieła sztuki, antyki, dywany i wogóle przedmioty zbytkowe w żadnym razie nie należą do przedmiotów, uwolnionych od podatku w myśl art. 2 ust. o op. sp.

§ 14. O ile wartość ruchomości domowych co do pewnego nabywcy przewyższa minimum, oznaczone w ustępie drugim art. 2 ust. o op. sp. (w brzmieniu, ustalonym w § 1 rozporządzenia z dn. 14 czerwca 1923 r., Dz. U. R. P. № 61 poz. 453, względnie w dalszym rozporządzeniu, wydanym na podstawie art. 19 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. Dz. U. R. P. № 44 poz. 296), to do podstawy wymiaru wlicza się całą wartość, nie zaś tylko nadwyżkę ponad minimum.

Jeżeli ruchomości domowe przechodzą na dwie lub więcej osób, wymienionych w ustępie drugim art. 2 ust. o op. sp., to należy co do każdej z tych osób ustalić oddzielnie, czy zachodzi uwolnienie od podatku.

Jeżeli na przykład przy minimum wynoszącym 12.600.000 marek do spadku należą ruchomości domowe wartości 24.000.000 mk., a na podstawie testamentu otrzymuje dziecko spadkodawcy część ich wartości 10.000.000 mk. resztę zaś wartości 14.000.000 mk., małżonek spadkodawcy, to do podstawy wymiaru podatku, który ma zapłacić dziecko, nie wlicza się wartości ruchomości domowych wcale, a celem wymiaru podatku małżonkowi wlicza się do podstawy wymiaru wartość ruchomości domowych w kwocie 14.000.000 mk. Jeżeli do spadku należą ruchomości domowe wartości 60.000.000 mk. i przechodzą niepodzielnie w równych częściach na pięcioro dzieci, to wszystkie te ruchomości wcale podatki nie podlegają.

§ 15. Uwolnienie ruchomości domowych od podatku spadkowego nie wyklucza równoczesnego zastosowania ustępu pierwszego art. 2 ust. o op. sp., o ile czysta wartość reszty majątku, otrzymanego przez odnośnego nabywcę, nie przekracza minimum, oznaczonego w ustępie pierwszym art. 2 ust. o op. sp.

Długi i ciężary.

§ 16. Jeżeli do spadku należą zarówno przedmioty, podlegające opodatkowaniu jako też takie, których się nie wlicza do podstawy wymiaru (art. 2 oraz 13 do 15 ust. o op. sp.), to celem ustalenia czystej wartości — o ile podatnik lub władza skarbową nie udowodnili, że długi i ciężary w całości lub w części obciążają tylko przedmioty pierwsze lub tylko drugie — potrąca się taką część długów i ciężarów, jaka odpowiada stosunkowi ogólnej wartości przedmiotów, należących do podstawy wymiaru, do ogólnej wartości wszystkich przedmiotów nabytych.

§ 17. Niezależnie od podatku, który w myśl §§ 26 i 31 (ustępu pierwszego) niem. ust. o op. sp. uścić ma osoba otrzymująca przedmiot, obciążony użytkowaniem, wymierza się podatek od nabycia użytkownika, o ile ono powstaje równocześnie z nabyciem własności przedmiotu obciążonego użytkowaniem. Ten ostatni podatek ustala się według za-

sad, podanych w §§ 17 do 20 niem. ust. o op. sp.; do uiszczenia podatku obowiązany jest w myśl § 31 niem. ust. o op. sp. użytkownik.

Wartość skapitalizowana pożytków i świadczeń, które ograniczone są do pewnego oznaczonego czasu (§ 17, zdanie pierwsze i drugie niem. ust. o op. sp.) oblicza się według załączonej tablicy (załącznik 1).

IV. Wysekość podatku.

(art. 2 do 8 ust. o op. sp.; art. 16, 17 i 20 ustawy z dn. 24 marca 1923 r., Dz. U. R. P. № 44 poz. 296; § 28 niem. ust. o op. sp.).

§ 18. O ile majątek przechodzi na małżonka lub zstępного (pozycja 1 taryfy), wymierza się podatek według dwu stóp taryfowych. Jedną z nich nazywać należy „stopą zasadniczą”, drugą ma nazwę „stopy pomocniczej”. Zasadniczą jest ta, która odpowiada stopniowi wartości¹⁾, obejmującemu podstawę wymiaru; pomocniczą zaś ta, która w taryfie bezpośrednio poprzedza „zasadniczą”. Jeżeli w przypadku poszczególnym stopą zasadniczą jest 8 procentowa, przewidziana w taryfie pod poz. 1 j. to pomocniczą jest 6 procentowa, przewidziana pod poz. 1 i.

Celem wymierzenia podatku według tych dwu stóp należy przedewszystkiem odnaleźć w taryfie stopień wartości¹⁾, odpowiadający podstawie wymiaru i w ten sposób ustalić stopę zasadniczą. Następnie rozdziela się podstawę wymiaru na dwie części: część pierwsza równa się najwyższej kwocie bezpośrednio poprzedzającego taryfowego stopnia wartości, druga obejmuje resztę sumy, będącej podstawą wymiaru. Do części pierwszej zastosuje się stopę pomocniczą, do części drugiej zasadniczą.

Przykład (oparty na taryfie, załączonej do rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 14 czerwca 1923, Dz. U. R. P. № 61 poz. 453).

Jeżeli syn otrzymał po ojcu spadek czystej wartości 400,000.000 mk., to stopa zasadnicza wynosi 8°/o (poz. taryfy 1 j) pomocnicza 6°/o (poz. 1 i). Część pierwsza podstawy wymiaru wynosi 315,000.000 marek (pozycja taryfy 1 i) i od niej należy wymierzyć 6°/o t. j. 18,900.000 mk. od części drugiej t. j. od 85,000.000 mk. wymierza się 8°/o t. j. 6,800.000 mk.; podatek wynosi zatem w danym przypadku 25,700.000 marek.

§ 19. O ile majątek spadkowy przechodzi na osoby, wymienione w pozycjach 2, 3, 4 lub 6 taryfy, wymierza się podatek według jednej tylko stopy taryfowej, mianowicie według stopy odpowiadającej temu stopniowi wartości, w którym mieści się suma, stanowiąca podstawę wymiaru.

§ 20. W przypadkach, przewidzianych w § 19 należy wymierzyć podatek w ten sposób, aby z sumy, która służy za podstawę wymiaru, pozostało po potrąceniu podatku nie mniej, niż zostaje z najwyższej kwoty bezpośrednio poprzedzającego stopnia wartości po potrąceniu podatku, przypadającego na ten stopień. O ileby z sumy, która służy za podstawę wymiaru, pozostało po potrąceniu podatku

mniej, niż wynosi kwota, zwolniona od podatku w myśl art. 2 ust. o op. sp. (w brzmieniu, ustalonym par. 1 rozporządzenia z dnia 14 czerwca 1923 r., Dz. U. R. P. № 61 poz. 453, względnie w dalszym rozporządzeniu, wydanym na podstawie art. 19 ustawy), z dn. 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 44 poz. 296), wymierza się podatek tylko w wysokości nadwyżki podstawy wymiaru ponad kwotę zwolnioną.

Przykłady (oparte na taryfie, załączonej do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 czerwca 1923 r., Dz. U. R. P. № 61 poz. 453):

1. Spadek otrzymuje brat spadkodawcy. Czysta wartość 320 milionów mk. W myśl taryfy (kolumna „j”) wynosi stawka 26°/o, a podatek 83,200.000 marek. Jeśli od podstawy wymiaru t. j. od 320 milionów, potrącimy kwotę podatku 83,200.000 mk., to otrzymamy 236,800.000 mk. Jeśli zaś od najwyższej kwoty bezpośrednio poprzedzającego stopnia wartości t. j. od 315 milionów mk. potrącimy podatek, należący się od niej według taryfy (stawki 23°/o, wymienionej w kolumnie „i”) w kwocie 72,450.000 mk., otrzymamy 242,550.000 mk. Okazuje się więc że spadkobiercy, który otrzymał 320 milionów, pozostałoby po potrąceniu podatku mniej, niż temu, kto otrzymał tylko 315 milionów. Wobec tego wymierza się podatek tylko w kwocie 77,450.000 mk., równającej się różnicy między 320 milionami a sumą 242,550.000 mk.

2. Spadek po bracie wynosi 1,320.000 mk. W myśl taryfy (kolumna „b”) należałoby wymierzyć podatek (według stawki 4°/o) w kwocie 52.800 mk. Ponieważ po potrąceniu podatku od podstawy wymiaru pozostałoby tylko 1,267.200 mk., a zatem mniej niż minimum wolne od podatku, przeto należy wymierzyć tytułem podatku tylko 20,000 mk. — tak, aby minimum pozostało nietknięte.

Gdyby czysta wartość spadku po bracie wynosiła 1,360.000 mk. należałoby podatek, obliczony (według stawki 4°/o) w wysokości 54.400 marek pobrać w pełnej kwocie, gdyż po potrąceniu podatku od podstawy wymiaru pozostałoby 1,305.600 mk.

§ 21. Jeżeli majątek spadkowy przechodzi na dwie lub więcej osób, to stopę podatku ustala się co do każdego z nabywców osobno, według czystej wartości części majątku jemu przypadłej (§ 28 niem. ust. o op. sp.).

(Przykłady oparte na taryfie, załączonej do rozp. Min Skarbu z dn. 14 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. № 61, poz. 453).

Jeżeli np. czysta wartość całego spadku wynosi 2 miljardy marek a spadek przechodzi w równych częściach na czworo dzieci, to co do każdego z nich podstawa wymiaru wynosi 500,000,000 marek, a stopa zasadnicza 8°/o (poz. 1 j); każde ma zatem uiścić po 6°/o od 315 milionów (t. j. 18,900.000 mk.) i po 8°/o od 185 milionów (t. j. 14,800.000 mk.) razem 33,700.000 mk.

Jeżeliby czysta wartość spadku, przechodzącego w równych częściach na pięcioro dzieci, wynosiła 126 milionów marek, to podatku wcale się nie wymierzy, gdyż każdy spadkobierca otrzyma po 25,200.000 marek, która to suma jest jeszcze wolna od podatku (§ 1 powołanego rozporządzenia).

¹⁾ „Stopnie wartości” wymienione są w taryfie pod ogólnym napisem: „czysta wartość otrzymanego majątku w markach polskich”.

V. Obowiązek uiszczenia podatku.
(§§ 31 i 32 niem. ust. o op. sp.).

§ 22. Jeżeli majątek przechodzi na dwie lub więcej osób, to należy — poza przypadkami, wymienionymi w §§ 23 do 25 — do każdej z nich wystosować oddzielnie nakaz płatniczy.

Jeżeli jeden nakaz płatniczy odnosi się do dwu lub więcej podatników (§ 23 do 25), to należy mimo to podać w nim wszystkie istotne dane oddzielnie co do każdego z tych podatników.

§ 23. Jeden nakaz płatniczy ma obejmować podatki spadkowe, wymierzone dwu lub więcej podatnikom:

1) jeżeli oni ustanowili wspólnego pełnomocnika do zastępowania ich przed władzą skarbową w sprawie podatku spadkowego,

2) jeżeli mają wspólnego zastępcę ustawowego, w szczególności:

a) o ile kilku podatników małoletnich pozostaje pod władzą tej samej osoby jako ich ojca lub matki, a nie ma zastosowania § 1638 K. C. niem.,

b) jeżeli kilku podatników małoletnich lub bezwłasnowolnych pozostaje pod władzą tego samego opiekuna,

c) jeżeli dla kilku podatników ustanowiono tę samą osobę kuratorem (§§ 1909—1911 K. C. niem.).

3) jeżeli jest ustanowiony wykonawca testamentu. Gdy jest kilku wykonawców, można wystosować nakaz płatniczy do któregośkolwiek.

4) jeżeli jeden z podatników oświadczył wobec urzędu, powołanego do wymiaru podatku spadkowego, że chce zapłacić podatek za wszystkich.

§ 24. Nadto może władza wystosować jeden nakaz płatniczy do dwu lub więcej osób, jeżeli w myśl § 31 niem. ust. o op. sp. osoby te są solidarnie obowiązane do uiszczenia podatku (§ 25). Nakaz płatniczy doręcza się wówczas podatnikowi, który jest w nim najpierw wymieniony. Nie można jednak od jednego z podatników tytułem podatku, przypadającego na niego i na innych współnabywców żądać więcej, niż wynosi czysta wartość części spadku, która przypada na tego podatnika.

§ 25. Postępowanie, określone w § 24 jest dopuszczalne, gdy ten sam majątek przypadł dwu lub więcej osobom jako spadkobiercom (§ 1922 — 2063, 2087—2146 i 2274—2302 K. C. niem.).

Nadto można wezwać spadkobiercę do uiszczenia nie tylko tego podatku, który należy się od części spadku jemu przypadłej, lecz także do uiszczenia podatku od zapisów, od majątków, określonych: w § 1 ustępie drugim, w § 3, punkcie 3 niem. ust. o op. sp. oraz w § 1511, ustępie drugim K. C. niem. (§ 4, ustęp drugi, punkt 1 niem. ust. o op. sp.), jak również od majątku, danego tytułem odprawy za wyrzeczenie się spadku lub zapisu (§ 2 punkt 2 niem. ust. o op. sp.).

VI. Władze powołane do wymierzenia podatku spadkowego.
(Art. 18 i 24 ust. o op. sp.).

§ 26. Wymierzenie podatku spadkowego należy do urzędu skarbowego podatków bezpośrednich

i opłat skarbowych, jeżeli w dniu, wymienionym w § 7, cały majątek spadkowy znajdował się na obszarze b. dzielnicy pruskiej (t. j. województw: wielkopolskiego i pomorskiego) lub zagranicą, jak również gdy w dniu tym majątek spadkowy znajdował się częściowo w b. dzielnicy pruskiej, a częściowo zagranicą.

Gdy majątek spadkowy znajduje się częściowo na obszarze b. dzielnicy pruskiej, częściowo w innej dzielnicy, to urząd skarbowy przeprowadza postępowanie przygotowawcze (§§ 33 do 51) co do części majątku spadkowego, znajdującej się w dzielnicy pruskiej; wymierzenie zaś podatku, o ile ma nastąpić w b. dzielnicy pruskiej, należy do izby skarbowej, w której okręgu ma siedzibę urząd skarbowy, przeprowadzający postępowanie przygotowawcze.

§ 27. Do wymierzenia podatku (§ 26 ustęp pierwszy) lub do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego (§ 26 ustęp trzeci) właściwym jest ten urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, w którym okręgu znajduje się majątek, podlegający podatkowi spadkowemu, a o ileby się znajdował w okręgach kilku urzędów skarbowych, to ten urząd, w okręgu którego spadkodawca ostatnio zamieszkiwał (§§ 7—11 K. C. niem.). Jeżeli miał zamieszkanie w kilku powiatach administracyjnych (§ 7 ustęp drugi K. C. niem.) lub poza obszarem tych powiatów administracyjnych, w których znajduje się majątek, to właściwość ustali izba skarbowa, w której okręgu mają swe siedziby interesowane urzędy skarbowe; jeżeliby znajdowały się w okręgach kilku izb, rozstrzygnie Ministerstwo Skarbu.

§ 28. Jeżeli spadkodawca miał zamieszkanie na obszarze b. dzielnicy pruskiej, a majątek podlegający podatkowi spadkowemu, znajduje się częściowo w tej dzielnicy, częściowo zaś w innej, a nadto zagranicą, to urząd skarbowy, mający siedzibę na obszarze b. dzielnicy pruskiej (§ 27), przeprowadza postępowanie przygotowawcze co do części majątku spadkowego, znajdujących się w b. dzielnicy pruskiej oraz zagranicą.

Jeżeli zaś przy takim rozmieszczeniu majątku spadkodawca miał zamieszkanie poza b. dzielnicą pruską, to wspomniany urząd skarbowy przeprowadza w każdym razie postępowanie przygotowawcze co do części majątku, znajdującej się w b. dzielnicy pruskiej; co do zagranicznego odbywa się postępowanie przygotowawcze w tej dzielnicy, w której spadkodawca ostatnio zamieszkiwał; jeżeli zaś mieszkał zagranicą, to rozstrzygnie Ministerstwo Skarbu (art. 18 ust. o op. sp.).

§ 29. Gdy cały majątek znajduje się zagranicą, to postępowanie przygotowawcze przeprowadza ten urząd skarbowy, w którego okręgu spadkodawca zamieszkiwał.

O ile chodzi o znajdujący się zagranicą majątek po obywatelu Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zamieszkanie zagranicą, urząd skarbowy zaraz po otrzymaniu wiadomości o takim spadku przedstawia akta za pośrednictwem izby skarbowej Ministerstwu Skarbu celem ustalenia właściwości.

§ 30. Postanowienia §§ 27 do 29, o ile według nich ustala się właściwość stosownie do miejsca

zamieszkania spadkodawcy, stosują się odpowiednio w przypadkach przewidzianych w § 2 punkcie 1 niem. ust. o op. sp. w § 4, ustępie drugim, punkcie 2, oraz w zdaniu ostatnim paragrafu 4 tejże ustawy jak również w razie zrzeczenia się dziedziczenia (§§ 2346 i 2352 K. C. niem. i § 2 punkt 2 niem. ust. o op. sp.) — a to w ten sposób, że zamiast miejsca zamieszkania spadkodawcy rozstrzyga miejsce zdziałania odnośnej czynności prawnej.

§ 31. Izba skarbowa lub Ministerstwo Skarbu może w przypadku poszczególnym na wniosek podatnika lub z urzędu poruczyć wymierzenie podatku lub przeprowadzenie postępowania przygotowawczego innemu urzędowi skarbowemu podatków bezpośrednich i opłat skarbowych niż określone w §§ 27 do 30.

§ 32. Każdy urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych obowiązany jest na żądanie właściwego urzędu skarbowego (§§ 27 do 31) przedsięwziąć dochodzenia, potrzebne do uzyskania danych celem wymiaru podatku.

VII. Postępowanie przygotowawcze.

a) Współdziałanie urzędów stanu cywilnego.

(Art. 24 ust. o op. sp. i § 40 niem. ust. o op. sp.)

§ 33. Urzędy stanu cywilnego mają zawiadomić urzędy skarbowe podatków bezpośrednich i opłat skarbowych o stwierdzonych przez siebie wypadkach śmierci. Zawiadomienie następuje za pomocą osobnych list zmarłych, obejmujących okres jednomiesięczny. Listy te mają być wnoszone do urzędu skarbowego w pierwszych dziesięciu dniach po upływie danego miesiąca. Jeżeli w danym miesiącu nie było żadnego wypadku śmierci, to należy o tem donieść urzędowi skarbowemu w tymże terminie.

Do list zmarłych należy również zapisywać wypadki śmierci obywateli Rzeczypospolitej Polskiej zaszłe zagranicą, a także wypadki śmierci tych cudzoziemców, którzy na obszarze Rzeczypospolitej mieli bądź miejsce zamieszkania, bądź majątek nieruchomy lub ruchomy, o ile wypadki te w sposób wiarogodny doszły do wiadomości urzędu stanu cywilnego.

Urzędy skarbowe mają czuwać nad punktualnym wpływem list zmarłych. W razie niedotrzymania terminu należy urząd stanu cywilnego upomnieć, wyznaczając mu krótki termin. Po bezskutecznym upływie nowego terminu należy podać zażalenie do przełożonej władzy nadzorczej.

Władze administracyjne pierwszej instancji winny zawiadamiać urzędy skarbowe podatków bezpośrednich i opłat skarbowych o każdej zmianie co do liczby, siedziby i okręgu urzędów stanu cywilnego.

Do ułożenia list zmarłych służy załączony wzór 2; należy przytem stosować się do wskazówek umieszczonych na tym wzorze. Urzednicy stanu cywilnego są obowiązani odpowiedzieć także na te pytania, zawarte w formularzu listy zmarłych, co do których rejestr zmarłych nie zawiera dostatecznych danych, o ile mogą to uczynić na podstawie własnej wiedzy, albo przez wypytywanie zgłaszającego wypadek śmierci. Do wdrożenia dalszych dochodzeń nie są obowiązani.

b) Współdziałanie sądów i notariuszów.

(Art. 8 i 24 ust. o op. sp. oraz §§ 40 i 41 niem. ust. o op. sp.)

§ 34. Sądy mają o każdym wypadku śmierci, co do którego przedsięwzięją czynność urzędową w myśl przepisów prawa spadkowego, zawiadomić urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, w którego okręgu dany sąd ma siedzibę. Mogą to uczynić bądź co do każdego wypadku z osobna bądź w formie wykazu, obejmującego wypadki, które doszły do wiadomości sądu w ciągu pewnego okresu; okres ten nie może być jednak dłuższy niż miesiąc.

Sąd ma w zawiadomieniu wymienić czynność urzędową, która spowodowała zawiadomienie, jak również wszelkie okoliczności faktyczne, które mają znaczenie dla wymiaru podatku spadkowego (§ 35), o ile są znane sądowi.

W każdej sprawie spadkowej należy wystosować zawiadomienie tylko raz jeden: przy pierwszej czynności urzędowej.

Niezależnie od zawiadomień jednorazowych wyżej określonych, mają sądy przysyłać urzędowi skarbowemu wierzytelne odpisy:

- 1) wyroków, zawierających uznanie za zmarłego; przytem nie należy wyczekiwać czasokresu, oznaczonego w § 976 procedury cywilnej,
- 2) poświadczeń dziedziczenia (§ 2353 K. C. niem.),
- 3) rozporządzeń na wypadek śmierci (§ 35),
- 4) oświadczeń, dotyczących wyrzeczenia się spadku (§ 1945 K. C. niem.).

§ 35. Sądy mają otwierane przez się rozporządzenia na wypadek śmierci i zaraz po otwarciu przesłać w uwierzytelnionym odpisie urzędowi skarbowemu, w którego okręgu dany sąd ma siedzibę. Jeżeli jednak sąd odesłał takie rozporządzenie do sądu spadkowego, to ten ostatni obowiązany jest przesłać urzędowi skarbowemu wierzytelny odpis, a to zaraz po nadejściu takiego rozporządzenia.

W razie otwarcia testamentu wspólnego albo umowy dziedziczenia należy przesłać tylko odpis tej części, którą ogłoszono.

Sądy mają równocześnie podać do wiadomości urzędu skarbowego dane, mające znaczenie przy wymiarze podatku spadkowego, o których dowiedziały się przy sposobności otwarcia rozporządzenia, w szczególności:

- 1) dzień śmierci spadkodawcy, jako zawód i zamieszkanie w dniu śmierci,
- 2) urząd stanu cywilnego, w którym zarejestrowano śmierć spadkodawcy oraz pozycję rejestru zmarłych,
- 3) zmiany w osobach spadkobierców lub zapisobierców, jakoteż wykonawców testamentu, w szczególności z powodu śmierci tych osób, zmiany nazwiska, zatrudnienia lub miejsca zamieszkania,
- 4) zamieszkanie osób wymienionych pod 3,
- 5) dane co do kwoty spadku; o ile opłatę sądową oblicza się według wartości spadku, to wystarcza podanie wartości, na podstawie której obliczono opłatę sądową.

O ile takie daty są zawarte w protokole otwarcia, to zawiadomienie może nastąpić przez przesłanie wyciągu z tego protokołu. O ile protokół zawiera dane, które mają znaczenie dla oceny ważności testamentu własnoręcznego, to należy również te dane przesłać w wyciągu. Nie potrzeba uwiadomić o okolicznościach, które doszły do wiadomości sądu dopiero po udzieleniu danych wyżej wymienionych.

§ 36. Sąd lub notariusz, spisując akt umowy, podlegający podatkowi spadkowemu (§ 1 ustęp drugi, punkt 1 niem. ust. o op. sp. w związku z § 2301 K. C. niem.; § 2; § 3 punkt 4; § 4 ustęp drugi, punkt 2; § 4 zdanie ostatnie niem. ust. o op. sp.), winien zapytać strony umawiające się czy już przedtem — bądź w kraju, bądź zagranicą — zawarły między sobą umowy podlegające podatkowi spadkowemu lub podatkowi od darowizn. Chodzi przytem również o umowy zawarte przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. № 49, poz. 299), które podlegałyby opodatkowaniu według tej ustawy, gdyby ona obowiązywała w dniu zawarcia umowy.

W razie odpowiedzi twierdzącej ma notariusz wezwać strony, aby wymieniły: miejscowości i daty zdziałania owych umów, ich przedmiot oraz władze skarbowe lub notariuszów, którzy obliczyli podatek („opłatę”, „należytość”) od tych poprzednich umów. Notariusz zwróci uwagę stronom, że udzielenie niezgodnych z prawdą odpowiedzi na powyższe pytania stanowi występki, przewidziany w art. 21 ust. o op. sp.

Odpowiedź stronom należy podać w akcie, choćby była ujemna. Sądy i notariusze mają przysyłać urzędowi skarbowemu uwierzytelnione odpisy powyższych aktów.

c) Współdziałanie innych władz.
(Art. 24 ust. o op. sp.).

§ 37. Jeżeli nabycie majątku na skutek śmierci zależy od zatwierdzenia przez władzę, a władza uzależniła to zatwierdzenie od wykonania jakiegoś zarządzenia (§ 1 ustęp drugi, punkt 2 niem. ust. o op. sp.), to ma po zatwierdzeniu zawiadomić urząd skarbowy o treści owego zarządzenia.

d) Zeznanie majątku spadkowego.
(§§ 37 i 38 niem. ust. o op. sp.).

§ 38. Spadkobiercy, zapisobiercy, osoby, które na skutek śmierci spadkodawcy nabywają użytkowanie majątku spadkowego i wogóle każdy, komu przypadł majątek, podlegający podatkowi spadkowemu w myśl §§ 1 do 4 niem. ust. o op. sp., mają na wezwanie urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych złożyć zeznanie majątku spadkowego, ułożone według załączonego wzoru 3 (załącznik 3). Mają przytem zastosować się do „instrukcji o sposobie zeznania majątku spadkowego” (załącznik 4).

Jeżeli obowiązany do złożenia zeznania jest małoletni albo bezwłasnowolny, to obowiązku tego winien dopełnić zastępca ustawowy.

Obowiązek powyższy ciąży również na wykonawcy testamentu tudzież na kuratorze spadku.

Urząd skarbowy wyznaczy w swoim wezwaniu termin, do którego zeznanie należy przedłożyć. Ten termin ma wynosić przynajmniej miesiąc od doręczenia wezwania i nie może upłynąć przed końcem okresu, oznaczonego w § 1944 K. C. niem.

Jeżeli zeznanie ma być złożone nie z powodu śmierci spadkodawcy, lecz z powodu uznania za zmarłego, to urząd skarbowy ma w wezwaniu zaznaczyć, że ilekroć w „instrukcji” jest mowa o „dniu śmierci spadkodawcy”, należy odnośne dane podać według dnia wydania wyroku, który zawiera uznanie za zmarłego.

§ 39. Spadkobierca, kurator spadku, oraz wykonawca testamentu, którego prawo zarządu jest nieograniczone, obowiązani są złożyć zeznanie, obejmujące cały spadek. Zapisobierca może złożyć zeznanie dotyczące tylko jego zapisu. Użytkownik może ograniczyć się do zeznania, obejmującego przedmioty, poddane użytkowaniu.

Jeżeli władza skarbową zażądała zeznania od dwu lub więcej osób, wymienionych w § 38, to one mogą złożyć jedno zeznanie wspólne, zaopatrzone w podpisy wszystkich zeznających.

e) Domniemanie prawne co do właściciela przedmiotów oddanych na skład.
(Art. 10 ust. o op. sp.).

§ 40. Jeżeli podatnik jest zdania, że spadkodawca nie był właścicielem przedmiotów, co do których w myśl art. 10 ust. o op. sp. zachodzi domniemanie prawne, że należały do spadkodawcy, to mimo to przedmioty te wymienić w dziale 1 zeznania. Zarazem ma w dziale V lub w osobnym wywodzie przytoczyć okoliczności faktyczne, z których zdaniem jego wynika, iż owe przedmioty nie należały do majątku spadkodawcy. Okoliczności te ma udowodnić dokumentami lub świadkami. Świadców przesłuchuje władza skarbową.

Władza skarbową orzeka według swego uznania, czy dowód jest wystarczający.

Jeżeli komuś na podstawie otrzymanego pełnomocnictwa służy prawo podnoszenia odsetek z majątku oddanego na skład lub rozporządzania temi odsetkami, to praw tych nie uważa się za prawo rozporządzania majątkiem na skład oddanym, w rozumieniu art. 10 ust. o op. sp.

f) Ustalenie wartości majątku spadkowego.
(Art. 6 ustawy z dn. 31 marca 1922 r. Dz. U. R. P. № 33 poz. 263).

§ 41. W przypadkach, przewidzianych w zdaniu trzecim art. 6 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 33, poz. 263), władza skarbową ustala wartość sprzedażną na podstawie opinii stałych znawców, ustanowionych i zaprzysiężonych przez sąd.

Władze skarbowe korzystają z pomocy znawców, stale ustanowionych dla celów postępowania sądowego. Jeśli tacy znawcy dla pewnego zakresu wiadomości ustanowieni nie są, lub gdy liczba ich nie jest wystarczająca, to sąd ustanowi ich na żądanie władzy skarbowej i odbierze od nich przysięgę.

Znawców ustanawiają sądy powiatowe na żądanie urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych. Urząd skarbowy wystosowuje swe żądanie w formie odezwy.

§ 42. Znawcami mogą być tylko osoby własnowolne, zasługujące na pełne zaufanie i posiadające potrzebne wiadomości zawodowe, oraz znajomość stosunków miejscowych.

§ 43. Władza skarbową ma do żądania swego załączyć wykaz osób, które uważa za odpowiednie do pełnienia funkcji znawcy, podając co do każdej z nich: a) wiek, b) zawód, c) adres oraz d) zakres wiadomości, co do którego ma udzielać opinii.

Celem sporządzenia tego wykazu ma władza skarbową, o ileby nie posiadała dostatecznych wiadomości o osobach, nadających się do powyższej funkcji (§ 42) zasięgnąć opinii odpowiednich organizacji zawodowych (instytucji kredytowych, ubezpieczeniowych zrzeszeń rolniczych i t. p.) lub urzędów gminnych (miejskich i wiejskich).

Przed ostatecznym sporządzeniem wykazu ma władza skarbową upewnić się czy osoby przez nią wybrane, skłonne są podjąć się obowiązków znawcy.

§ 44. Sąd, o ile nie ma zarzutów przeciw proponowanym osobom, ustanawia je znawcami i wzywa je celem odebrania od nich przysięgi.

Przed odebraniem przysięgi sędzia winien wyjaśnić znawcy cel i znaczenie czynności, do których go powołano oraz świętość aktu przysięgi.

Przysięga winna być odebrana według przepisów postępowania sądowego, przy czym rota przysięgi ma zawierać oświadczenie, że przysięgający będzie pełnił obowiązki znawcy sumiennie według najlepszego swego rozumienia i znajomości rzeczy.

Z aktu odebrania przysięgi będzie sporządzony protokół.

Sąd zawiadomi o osobach znawców, przez siebie zamianowanych i zaprzysiężonych, tę władzę skarbową, na której wniosek nastąpiło ich ustanowienie.

Jeśli sąd niektórych osób, wymienionych w wykazie, sporządzonym przez władzę skarbową, nie ustanowił znawcami, to ma o tem zawiadomić władzę skarbową, przytaczając powody.

Sąd winien na wniosek władzy skarbowej lub z urzędu skreślić ze spisu znawców, ustanowionych na żądanie władzy skarbowej, osoby, co do których stwierdzono, że nie odpowiadają warunkom, wymienionym w § 42 lub które na skutek choroby albo podeszłego wieku nie mogą spełniać czynności znawcy.

§ 45. Znaczący, który na skutek wezwania ze strony władzy skarbowej wydał opinię o wartości przedmiotu majątkowego celem opodatkowania spadku lub darowizny, może żądać zwrotu wydatków oraz wynagrodzenia za pracę według zasad, podanych w §§ 46 i 47.

§ 46. Znaczący może żądać zwrotu kosztów przejazdu, jeśli — ze względu na znaczną odległość lub trudności komunikacji pieszej — użycie środka przewozowego było niezbędne lub stosowne.

Należność tę oblicza się zasadniczo według kosztów użycia środka przewozowego najtańszego. Władza skarbową może jednak przyznać zwrot wydatków, poniesionych w kwocie wyższej, o ile okazało się niezbędnym lub stosownym użycie środka przewozowego droższego.

§ 47. Znaczący może żądać wynagrodzenia za pracę. Należność tę ustala się według długości czasu użytego na pracę, potrzebną do wydania opinii, oraz według stopnia poniesionego trudu, ewentualnie też z uwzględnieniem wydatków, które znaczący ponieść musiał poza kosztami przejazdu (§ 46).

§ 48. Jeśli znaczący, wezwany przez władzę skarbową, stawiał się w miejscu, przez nią wyznaczonym, ale czynności, do której go wezwano, nie wykonał, na skutek oznajmienia urzędnika, kierującego ustaleniem wartości, że udział znaczący nie jest potrzebny, lub na skutek innych przyczyn, od znaczący niezależnych, to może żądać zwrotu wydatków, które ponieść musiał (§§ 46 i 47).

§ 49. Żądanie wypłacenia należności, przewidzianych w §§ 46 i 47, winien znaczący zgłosić zaraz po wydaniu opinii, należności zaś, określonej w § 48 zaraz po stwierdzeniu, że wydanie opinii nie nastąpi.

g) Postanowienia karne.

(Art. 21 do 23 ust. o op. sp.; art. 18 i 22 ustawy z dnia 24 marca 1923 r., Dz. U. R. P. № 44, poz. 296).

§ 50. Wniosek o ściganie występku, przewidzianego w art. 21 ust. o op. sp. ma urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych skierować do urzędu prokuratorskiego, w którego okręgu urząd skarbowy ma siedzibę.

Ponieważ w sprawach o występki, pociągające za sobą karę więzienia, rozprawa główna może nastąpić bez śledztwa wstępnego (§ 176 niem. ustawy o postępowaniu karnem), przeto urząd skarbowy ma przeprowadzić dochodzenia w sposób tak wyczerpujący, aby prokurator mógł złożyć sądowi akt oskarżenia już na podstawie danych i dowodów, dostarczonych mu przez urząd skarbowy.

§ 51. Niedopełnienie obowiązków, przewidzianych w § 42 niem. ust. o op. sp., oraz w §§ 11, 38 i 39 niniejszego rozporządzenia, podlega grzywnie, przewidzianej w art. 22 ust. o op. sp. (w brzmieniu, ustalonym § 3 rozporządzenia z dnia 14 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. № 61, poz. 453, względnie w dalszym rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 19 ustawy) z dnia 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 296).

Grzywnę tę wymierza urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych.

Jeśli obowiązkowi nie dopełniono do dnia w którym następuje wymierzenie grzywny, to urząd skarbowy ma w orzeczeniu o grzywnie wyznaczyć termin nowy. W razie bezskuteczności tego wezwania urząd skarbowy wymierza grzywnę ponownie.

VIII. Wymiar podatku.

(§ 45 niem. ust. o op. sp.).

§ 52. Urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych zawiadamia podatnika o wymia-

rze podatku spadkowego przez nakaz płatniczy. Jeżeli wymierzyła izba skarbowa, zaznacza to urząd skarbowy w nakazie płatniczym.

§ 53. Urząd skarbowy ma na żądanie podatnika wydać zaświadczenie, że podatek spadkowy został wymierzony (ewentualnie też, że go w zupełności zapłacono), oraz że pewne oznaczone przedmioty, pozostałe w spadku (np. pewną nieruchomości, pewną wierzytelność), wciągnięto do podstawy wymiaru.

Można też wydać podatnikowi na jego żądanie zupełny spis przedmiotów, wciągniętych do podstawy wymiaru.

Zaświadczenia powyższe podlegają opłacie stempowej w myśl pozycji 20 załączonej do rozporządzenia z dnia 14 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 61, poz. 452) względnie do rozporządzenia, które będzie wydane na podstawie art. 10 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 296).

IX. Uiszczenie podatku i grzywien.

(Art. 20 ust. o op. sp. oraz §§ 45 i 46, ustęp ostatni niem. ust. o op. sp.)

§ 54. Podatek spadkowy (§ 52) jak również grzywnę (§ 51) należy uiszczyć w terminie, oznaczonym w nakazie płatniczym, względnie w orzeczeniu, którym nałożono grzywnę.

Zażalenie przeciw nakazowi płatniczemu samo przez się nie odracza płatności podatku.

Przymusowe ściąganie grzywny może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia, którym grzywnę nałożono.

§ 55. Podanie o odroczenie płatności albo o zezwolenie na uiszczenie ratami należy wnieść do urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, od którego pochodzi nakaz płatniczy. Decyzję wydaje izba skarbowa.

Zezwolenia na odroczenie płatności podatku lub jego części, albo na uiszczenie ratami należy zasadniczo udzielać tylko w razie dostatecznego zabezpieczenia podatku.

Od płatnika, któremu zezwolono na odroczenie płatności lub na spłatę ratami (art. 20 ust. o op. sp.), będą pobierane odsetki w wysokości 1/2 proc. miesięcznie płatne zdołu (odsetki za odroczenie); przytem miesiąc rozpoczęty liczy się za cały. W razie niedotrzymania terminu pobrana będzie od całej sumy nieuiszczonej w terminie kara za zwłokę, przewidziana w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 31 poz. 189).

X. Zabezpieczenie podatku spadkowego.

§ 56. O ile w myśl §§ 21 do 23 i 26 niem. ust. o op. sp. ma być dane zabezpieczenie, urząd skarbowy oblicza kwotę, która ma być zabezpieczona i wzywa zobowiązanych do oświadczenia się, w jaki sposób chcą zabezpieczenia dostarczyć. Urząd skarbowy stwierdza, czy proponowane zabezpieczenie może być przyjęte i zawiadamia zobowiązanych o wyniku. Zażądane zabezpieczenie ma być złożone w przeciągu wyznaczonego terminu; w przeciwnym razie następuje ściąganie zabezpieczenia w drodze przymusowej.

XI. Wpływ podatku spadkowego na prawo rozporządzenia majątkiem spadkowym.

(Art. 24 ust. o op. sp. oraz § 32 niem. ust. o op. sp.)

§ 57. Czynności następujące:

1) zatwierdzenie fundacji, powołanej do życia rozporządzeniem na wypadek śmierci (§§ 80 i 83 K. C. niem.), jak również zatwierdzenie rozporządzenia na wypadek śmierci, o ile z niego wynikają korzyści majątkowe dla osoby prawnej już istniejącej;

2) umorzenie długu przez dłużnika spadkodawcy;

3) wydanie przedmiotów spadkowych, przechowywanych przez osoby trzecie — w szczególności też wymienionych w § 40;

4) wypłata sum ubezpieczonych, płatnych na skutek śmierci spadkodawcy — nastąpić mogą zasadniczo tylko za uprzednim zezwoleniem właściwego rzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych lub za okazaniem zaświadczenia, przewidzianego w § 53, o ile z takiego zaświadczenia wynika, iż przedmiot, o który chodzi, został wciągnięty do podstawy wymiaru, i że wymierzony podatek uiszczono w zupełności.

Urząd skarbowy udzieli zezwolenia na przedsięwzięcie czynności wyżej wymienionych, jeżeli podatek spadkowy, należący się od osoby, która żąda wykonania danej czynności, został wymierzony i w całości zapłacony, a przedmiot o który chodzi, wciągnięto do podstawy wymiaru. Jeżeli podatek wymierzony nie uiszczono lub jeżeli nie nastąpił jeszcze wymiar podatku, udzieli urząd skarbowy zezwolenia zasadniczo tylko w razie dostatecznego zabezpieczenia podatku; co do podatku jeszcze nie wymierzonego, zabezpieczenie polegać może w szczególności na zadatkowym uiszczeniu kwoty, która prawdopodobnie będzie wymierzona.

W przypadkach wymienionych wyżej pod 2 do 4, może być udzielone zezwolenie bez zabezpieczenia, jeżeli i reszta majątku spadkowego, nie objęta czynnością, na którą zezwolono, niewątpliwie zapewnia ściąganie całego podatku.

XII. Środki prawne.

(§ 46 niem. ust. o op. sp.)

§ 58. Przeciw nakazowi płatniczemu (§ 52) można wnieść zażalenie w ciągu dwu miesięcy od doręczenia.

Zażalenie można wnieść bądź do urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, od którego pochodzi nakaz płatniczy, bądź do przełożonej izby skarbowej. Wniesienie do urzędu skarbowego jest dopuszczalne także wówczas, gdy podatek wymierzyła izba skarbowa.

§ 59. Urząd skarbowy przesyła zażalenie izbie skarbowej, uzupełniwszy akta danymi, które są potrzebne do rozstrzygnięcia. Gdy podatek wymierzył sam urząd skarbowy, to ma, przysyłając akta, przedstawić swój umotywowany wniosek.

Jeżeli podatek wymierzył sam urząd skarbowy, a z danych, które zebrał, wynika niewątpliwie, że zażalenie jest w całości uzasadnione, to nie przesyła akt izbie, lecz wydaje sam orzeczenie.

§ 60. Izba skarbową orzeka w drugiej i w ostatniej instancji na skutek zażaleń przeciw wymiarom dokonany przez urząd skarbowy, o ile zażalenia te nie zostały załatwione w myśl § 59-ustępu drugiego (§ 8 ust. Rzeszy niem. z dn. 26 lipca 1918 r. str. 959 Dz. Ust. Rz. niem.).

Zażalenie przeciw własnym wymiarom przedkłada izba skarbową z umotywowanym wnioskiem Ministerstwu Skarbu. Załatwia je zaś sama, gdy jest niewątpliwe, że odwołanie jest w całości uzasadnione.

§ 61. Przeciw orzeczeniu, którem nałożono grzywnę (§ 51), można wnieść zażalenie w ciągu dwu miesięcy od doręczenia.

Zażalenie wnosi się do urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, które wydał zaskarżone orzeczenie. Rozstrzyga izba skarbową.

XIII. Wznowienie postępowania.

(§§ 18, 21, 22, 23, 25 niem. ust. o op. sp.).

§ 62. Jeżeli osoba, która złożyła zeznanie (§ 38) dowiedziała się następnie, że do majątku podlegającego podatkowi spadkowemu, należą przedmioty nieobjęte zeznaniem lub że wogóle ujawniły się okoliczności faktyczne, uzasadniające wymierzenie podatku w sumie wyższej, niż wynikająca z zeznania pierwotnego, to ma w ciągu trzech miesięcy po otrzymaniu wiadomości o tym stanie rzeczy, złożyć właściwemu urzędowi podatków bezpośrednich i opłat skarbowych zeznanie dodatkowe.

O ile to zeznanie dodatkowe weszło do urzędu skarbowego po wymierzeniu podatku na podstawie zeznania pierwotnego, władza skarbową ustala podatek spadkowy ponownie i uwzględnia odpowiednio podatek wymierzony pierwotnie.

§ 63. Jeżeli podatnik dopiero po upływie terminu, w którym mógł wnieść zażalenie przeciw nakazowi płatniczemu (§ 58), dowiedział się o okolicznościach faktycznych, które, gdyby były znane w czasie wydania nakazu płatniczego, spowodowałyby wymierzenie podatku w kwocie niższej lub zaniechanie wymiaru, to może w ciągu dwu miesięcy od dnia, w którym ten stan rzeczy doszedł do jego wiadomości, żądać ponownej decyzji o należności lub wysokości podatku spadkowego. Żądanie to uwzględnione będzie tylko wówczas, jeżeli z zachodzących okoliczności wynika, że podatnik nawet przy dołożeniu odpowiedniej staranności o rzeczywistym stanie rzeczy wiedzieć nie mógł.

Przepisy powyższe stosują się np. w przypadku, gdy wyrokiem sądowym ustalono, że osoba, która rościła sobie prawo do spadku (a wobec tego złożyła zeznanie majątku spadkowego i na jego podstawie otrzymała nakaz płatniczy), prawa tego nie ma. Podanie o wznowienie postępowania należy wnieść do tego urzędu skarbowego, który wydał nakaz płatniczy.

§ 64. W postępowaniu wznowionem stosują się odpowiednio §§ 38 do 52.

XIV. Koszta.

(§§ 43 i 53 niem. ust. o op. sp.).

§ 65. Podatnik ponosi koszta w przypadkach, przewidzianych w ustępie pierwszym, zdaniu czwartym,

art. 6 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 31 poz. 263).

Opłaty pocztowe ponosi zasadniczo Skarb Państwa. Strony mają uiścić opłatę pocztową co do wszelkich pism, które one wnoszą do władzy skarbowej, nadto zaś co do przesyłek władzy skarbowej, mieszczących decyzję na skutek środków prawnych (§§ 58 do 60) lub na skutek prośby o wznowienie (§ 63).

CZEŚĆ DRUGA.

Podatek od darowizn.

XV. Przedmiot.

(Art. 11 ust. o op. sp.; §§ 55 i 56 niem. ust. o op. sp.).

§ 66. Podatek od darowizn będzie pobierany również od umów o wyprawę (§ 1620 K. C. niem.) i o wyposażenie (§ 1624 K. C. niem.), o ile one są darowiznami w myśl przepisów niemieckiego Kodeksu Cywilnego.

Jeżeli co do darowizny nie sporządzono dokumentu sądowego ani notarialnego, to podatek należy się mimo to, o ile świadczenie, będące przedmiotem darowizny, faktycznie wykonano.

XVI. Analogiczne zastosowanie przepisów o podatku spadkowym.

§ 67. Do podatku od darowizn stosują się odpowiednio przepisy §§ 3, 5, 6, 7 (ustępu pierwszego), 8 do 26, 31, 32, 36 do 38, 41 do 56, 58 do 65.

Ileokroć w przepisach tych użyto wyrazów „spadek”, (zapis) lub „nabycie majątku na skutek śmierci”, należy je zastąpić wyrazem „darowizna”; wyraz „spadkodawca” wyrazem „darujący”; wyraz „spadkobierca” wyrazem „obdarowany”; zamiast wyrażenia „śmierć spadkodawcy” podstawić należy: „działanie aktu darowizny”, zamiast „rozporządzenia na wypadek śmierci” — „akt darowizny”, zamiast „majątku spadkowego” — „majątek darowany”, zamiast „podatku spadkowego” — „podatek od darowizn”.

§§ 27 do 29 stosują się odpowiednio w ten sposób, że zamiast miejsca zamieszkania spadkodawcy rozstrzyga miejsce działania aktu darowizny.

XVII. Współdział sądów i notariuszów.

(§ 40 niem. ust. o op. sp.).

§ 68. Sądy i notariusze mają przysyłać urzędowi skarbowemu podatków bezpośrednich i opłat skarbowych uwierzytelnione odpisy aktów darowizn między żyjącymi, a to zaraz po udokumentowaniu, a na oryginałach zaznaczyć, kiedy i któremu urzędowi skarbowemu odpis przesłano. Jeżeli z treści dokumentu nie wynika wartość przedmiotu darowizny lub stosunek rodzinny między kontrahentami, to należy darującego o to wypytać i odpowiedź jego podać również urzędowi skarbowemu.

XVIII. Zgłoszenie darowizny przez obdarowanego.

(§ 56 niem. ust. o op. sp.).

§ 69. Jeżeli co do darowizny, nie sporządzono dokumentu sądowego ani notarialnego lub jeśli udo-

kumentowanie takie nastąpiło zagranicą, to obdarowany winien zgłosić akt darowizny do właściwego urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w ciągu trzech miesięcy, a w razie zawarcia umowy zagranicą w ciągu miesięcy sześciu.

Właściwym jest urząd skarbowy, w którego okręgu znajduje się majątek darowany; jeśli się znajdował w okręgach kilku urzędów skarbowych, należy zawiadomić którykolwiek z nich. Gdy cały majątek darowany znajduje się zagranicą, należy zawiadomić którykolwiek urząd skarbowy podatków bezpośrednich i opłat skarbowych.

§ 70. W zgłoszeniu darowizny (§ 69) należy podać:

- 1) datę i miejsce działania darowizny;
- 2) imię i nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania (także ulicę i numer domu) darującego i obdarowanego;
- 3) ich przynależność państwową;
- 4) czy i w jakim stosunku rodzinnym obdarowany pozostaje do darującego;
- 5) przedmioty darowane, ich wartość oraz miejscowości, w których one się znajdują;
- 6) czy darowiznę stwierdzono dokumentem.

Zgłoszenie ma być zaopatrzone w datę, miejsce zamieszkania (także ulicę i numer domu) zgłaszającego i w jego podpis.

XIX. Opodatkowanie rozporządzeń między żyjącymi mających na celu utworzenie fundacji.

(Art. 24 ust. o op. sp.).

§ 71. Nakaz płatniczy, dotyczący podatku od rozporządzenia między żyjącymi, mającego na celu utworzenie fundacji, należy doręczyć fundatorowi lub jego spadkobiercom (§ 81 K. C. niem.) względnie organizatorowi składki, z której fundacja powstała. Nakaz płatniczy, dotyczący podatku od darowizny na rzecz osoby prawnej, doręcza się obdarowanej osobie prawnej.

W nakazie płatniczym należy zaznaczyć, że podatek jest płatny przed zatwierdzeniem aktu przez właściwą władzę (§ 80 K. C. niem.; art. 1 i 6 pruskiej ustawy wykonawczej do K. C. niem.; art. 4 rozporządzenia królewskiego z dn. 16 listopada 1899 r. w przedmiocie wykonania kodeksu cywilnego: art. 14 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. Dz. U. R. P. № 75, poz. 511).

Władza skarbową przesyła odpis nakazu płatniczego: o ile chodzi o fundację familijną—właściwemu sądowi powiatowemu (art. 1 pruskiej ustawy wykonawczej do K. C. niem.), o ile zaś chodzi o fundację innego rodzaju—temu Ministerstwu, do którego należy przedstawienie Radzie Ministrów wniosku w przedmiocie utworzenia fundacji względnie zatwierdzenie aktu darowizny.

Wydanie zaświadczenia o zatwierdzeniu fundacji lub darowizny przez właściwą władzę może nastąpić dopiero po uiszczeniu podatku lub na podstawie zezwolenia władzy skarbowej (§ 26 i nast.).

W razie odmowy zatwierdzenia podatek nie należy się. Właściwa władza zawiadamia o odmowie władzę skarbową, od której otrzymała nakaz płatniczy.

Postanowienia przejściowe.

§ 72. O ile w myśl art. 13 i 14 ust. o op. sp. wymiar podatku zależy od przynależności państwowej spadkodawcy lub nabywcy, należy w przypadkach w których spadkodawca zmarł przed wejściem w życie ustawy z dn. 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. № 7, poz. 44, Dz. Urz. Min. b. Dzieln. Pruskiej № 10, str. 221) stosować powołane artykuły w ten sposób, jak gdyby ustawa z dn. 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego oraz rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dn. 5 lutego 1921 r. (Dz. U. R. P. № 16, poz. 95) obowiązywały już w dniu śmierci spadkodawcy.

W przypadkach, których dotyczy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1922 r. zawierające przepisy przechodnie w przedmiocie obywatelstwa na obszarze Ziemi Wileńskiej (Dz. U. R. P. № 63, poz. 565)—jeśli spadkodawca zmarł w czasie od dn. 15 stycznia 1921 r. do dnia 23 marca 1922 r. należy stosować art. 13 i 14 ust. o op. sp. jak gdyby powołane rozporządzenie Rady Ministrów obowiązywało już w dniu śmierci spadkodawcy.

W przypadkach, których dotyczą §§ 2 lub 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. z r. 1923 № 10, poz. 58), dotyczące Śląska Cieszyńskiego, Spisza i Orawy—jeśli spadkodawca zmarł przed dniem 31 stycznia 1923 r.—należy stosować art. 13 i 14 ust. o op. sp. jak gdyby powołane rozporządzenie Rady Ministrów, obowiązywało już w dniu śmierci spadkodawcy.

§ 73. Czynności, poruczone niniejszem rozporządzeniem urzędowi skarbowym podatków bezpośrednich i opłat skarbowych, sprawować będzie na obszarze województwa poznańskiego do czasu przejęcia tych czynności przez owe urzędy: Urząd opłat stemplowych i podatku spadkowego w Poznaniu.

Początek mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia.

§ 74. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie przestaje obowiązywać rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 2 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. № 99, poz. 714) oraz rozporządzenie z dnia 24 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 52, poz. 476), o ile dotyczy b. dzielnicy pruskiej.

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Kiernik*

Minister Sprawiedliwości: *St. Nowodworski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego: *Głabiński*

Załącznik 1 do rozp. Min. Sk. z dn. 25 września 1923 r. (do § 17 rozp. wyk.).

T A B L I C A

wskazująca skapitalizowaną wartość pożytków lub świadczeń, których wartość roczna równa się 1 marce polskiej.

Ilość lat	Wartość skapitalizowana		Ilość lat	Wartość skapitalizowana		Ilość lat	Wartość skapitalizowana		Ilość lat	Wartość skapitalizowana		Ilość lat	Wartość skapitalizowana		Ilość lat	Wartość skapitalizowana	
	mk.	fen.		mk.	fen.		mk.	fen.		mk.	fen.		mk.	fen.		mk.	fen.
1	1	0.0	16	12	11.8	31	18	29.0	46	21	72.0	61	23	62.4	76	24	68.0
2	1	96.2	17	12	65.2	32	18	58.9	47	21	88.5	62	23	71.5	77	24	73.1
3	2	88.6	18	13	16.6	33	18	87.4	48	22	04.3	63	23	80.3	78	24	78.0
4	3	77.5	19	13	65.9	34	19	14.8	49	22	19.5	64	23	88.7	79	24	82.7
5	4	63.0	20	14	13.4	35	19	41.1	50	22	34.2	65	23	96.9	80	24	87.2
6	5	45.1	21	14	59.0	36	19	66.5	51	22	48.2	66	24	04.7	81	24	91.5
7	6	24.2	22	15	02.9	37	19	90.8	52	22	61.8	67	24	12.2	82	24	95.7
8	7	00.2	23	15	45.1	38	20	14.3	53	22	74.8	68	24	19.4	83	24	99.7
9	7	73.3	24	15	85.7	39	20	36.8	54	22	87.3	69	24	26.4	84	25	00.0
10	8	43.5	25	16	24.7	40	20	58.5	55	22	99.3	70	24	33.0	i wyżej		
11	9	11.1	26	16	62.2	41	20	79.3	56	23	10.9	71	24	39.5			
12	9	76.0	27	16	98.3	42	20	99.3	57	23	22.0	72	24	45.6			
13	10	38.5	28	17	33.0	43	21	18.6	58	23	32.7	73	24	51.6			
14	10	98.6	29	17	66.3	44	21	37.1	59	23	43.0	74	24	57.3			
15	11	56.3	30	17	98.4	45	21	54.9	60	23	52.8	75	24	62.8			

Załącznik 2 do rozp. Min. Sk. z dn. 25 września 1923 r.

(Strona 2).

№ bieżący	№ rejestru zmarłych	a) Nazwisko (co do mężatek lub wdów oprócz nazwiska męża nazwisko panieńskie). b) Imię. c) Zawód (co do mężatek i wdów, również zawód męża; co do osób małoletnich pochodzenia ślubnego—również zawód ojca; w razie pochodzenia nieslubnego: zawód matki).	a) Miejsce urodzenia. b) Przynależność państwa (obywatelstwo).	Miejscowość, w której spadkodawca zmarł (o ile chodzi o miasto większe, również ulica i № domu). Jeśli zmarły nie mieszkał stale w powyższej miejscowości, należy wymienić miejscowość stałego zamieszkania oraz powiat administracyjny i dzielnicę	Wiek (ilość lat)	Dzień śmierci	a) Czy osoba zmarła pozostawiła testament, umowę dziedziczenia, umowę małżeńską, albo alimentacyjną lub t. p.; b) gdzie znajduje się ten dokument; c) czy ustanowiono wykonawcę testamentu lub innego zastępcę spadkobierców (w danym razie należy wymienić nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania)
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

(Strona 3).

Czy osoba zmarła była stanu wolnego lub czy pozostawała w związku małżeńskim czy była wdowcem (wdowa) czy małżeństwo było rozwiedzione	Czy żyją: a) dzieci ślubne, albo potomkowie tychże; b) dzieci nieslubne spadkodawcy, albo potomkowie tychże	a) W razie śmierci dziecka ślubnego, czy żyją oboje rodzice. b) w razie śmierci dziecka nieslubnego: czy żyje matka.	Rubrykę 12 należy wypełnić tylko w razie odpowiedzi przeczącej na pytania w rubrykach 10 i 11; rubrykę zaś 13 tylko w razie odpowiedzi przeczącej na pytania w rubrykach 10, 11 i 12	Ile wynosi w przybliżeniu wartość całego spadku i w których rubrykach się znajduje	Numer głównej księgi spadków urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych	U w a g i
9	10	11	12	13	14	15

Załącznik 2. (do § 33 rozp. wyk. (strona pierwsza i czwarta).

Lista zmarłych.

Urzędu stanu cywilnego w _____
za czas od _____ do _____

Instrukcja o wypełnianiu i przesyłaniu list zmarłych.

1. Listę zmarłych należy założyć 1 dnia każdego miesiąca. Poszczególne wypadki śmierci mają być do niej zapisywane zaraz po ich stwierdzeniu. Na pytanie w rubryce 4, o ile ono dotyczy przynależności państwowej oraz na pytania w rubrykach 8 do 13, należy odpowiedzieć tylko wtedy, gdy urzędnik stanu cywilnego może to uczynić na podstawie własnej wiedzy lub przez wypytanie zgłaszającego wypadek śmierci. Szczegółowych dochodzeń w tym kierunku wdrażać nie potrzeba. Rubrykę 14 należy wypełnić, jeżeli odnośne stosunki są znane urzędnikowi stanu cywilnego albo jeżeli zgłaszający daje w tym kierunku dobrowolnie wyjaśnienia.

2. Lista zmarłych ma obejmować wszystkie wypadki śmierci, które zaszły w odnośnym miesiącu w okręgu urzędu stanu cywilnego (a nadto wypadki wymienione w ustępie 4 niniejszej instrukcji). Po upływie miesiąca należy listę zmarłych zaopatrzyć (wewnątrz, poniżej ostatniej pozycji) w datę i podpis, a następnie przesłać ją do urzędu skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych—najpóźniej w ciągu 10 dni po upływie danego miesiąca. Jeżeli w danym miejscu nie było żadnego wypadku, należącego do listy zmarłych, to należy o tem donieść urzędowi skarbowemu w powyższym terminie.

O ile dla pewnych okręgów przepisano osobnymi zarządzeniami przesyłanie w innych terminach, to należy się do tych terminów ściśle stosować.

3. Wypełnienie poszczególnych rubryk:

a) w rubryce 2 mają być podane numery rejestru zmarłych w nieprzerwanym porządku.

Opuszczenie numeru (np. gdy chodzi o dziecko, które urodziło się nieżywe) należy wyjaśnić w rubryce 16. Jeżeli znaleziono zwłoki człowieka nieznanego, to należy wypadek taki zapisać do listy zmarłych, a w rubryce 3 umieścić odpowiednią uwagę;

- b) odpowiedź w rubryce 11 ma być zawsze poprzedzona literą a) lub b), według tego, czy dziecko jest ślubne czy nieślubne;
- c) jeżeli pogrzeb odbył się na koszt funduszu ubogich, albo jeżeli wartość spadku niewątpliwie nie przekracza kwoty 6.000.000 mk. to należy tę okoliczność zaznaczyć w rubryce 14 przez umieszczenie słów: „ubogi” albo „spadek nie przekracza 6.000.000 mk.”; rubryk 8 do 13 nie potrzeba wtedy wypełniać. Te dane muszą być jednak oparte na znajomości stosunków ze strony urzędnika stanu cywilnego, wynikającej z jego własnej wiedzy;
- d) przy wypełnianiu poszczególnych rubryk należy unikać odnoszenia się do treści poprzednich rubryk przez słowa: „jak wyżej” — albo przez znaki pisarskie („”).

4. Do list zmarłych należy wpisywać także zaszłe zagranicą wypadki śmierci obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i tych obcokrajowców, którzy w kraju mieli miejsce zamieszkania albo miejsce zwykłego pobytu, albo którzy w kraju pozostawili majątek. Jeżeli takie wypadki nie doszły do wiadomości urzędu stanu cywilnego, to należy w liście zmarłych umieścić następujące potwierdzenie zaopatrzone podpisem:

„Potwierdza się, że wypadków wymienionych w ustępie 4 instrukcji podpisanemu urzędnikowi, nie podano do wiadomości”.

Urzędnik Stanu Cywilnego:

(Strona pierwsza)

Załącznik 3 (do § 38 rozp. wyk.).

Z E Z N A N I E

majątku spadkowego, pozostałego po .....

zmarłym(ej) dnia.....19.....r.

w .....

(Strona druga)

D Z I A Ł I.

[Majątek, znajdujący się na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz zagranicą.

1	2	3	4	5
№ kolejny	Przedmioty majątkowe należące do spadku	Wartość w dniu złożenia zeznania	U w a g i	Z a p i s k i władzy skarbowej
		M a r e k		

D Z I A Ł II.

Majątek, znajdujący się w Polsce poza obszarem województw: poznańskiego i pomorskiego.

6	7	8	9	10	11	12
Województwo	Miejscowości	P o w i a t y	Władza skarbo- wa, powołana do opodatko- wania spadku	Sąd, powołany do przeprowa- dzenia postę- powania spad- kowego	U w a g i	Z a p i s k i władzy skarbowej
	w których majątek się znajduje					

(Strona trzecia)

DZIAŁ III.
Długi ciężary.

13	14	15	16	17	18
№ kolejny	Szczegółowe określenie	Suma	Dowody załączone do zeznania	U w a g i	Zapiski władzy skarbowej
		M a r e k			

DZIAŁ IV.
Udziały w spadku.

19	20	21	22	23	24	25
№ kolejny	Wymienienie spadkobierców i zapisobierców	W jakim stosunku rodzinnym osoba wymieniona w kolumnie 20, pozostawała do spadkodawcy	Z jakiego tytułu ma udział w spadku i z czego udział ten się składa?	W tej kolumnie należy co do każdej osoby, wymienionej w kol. 20, podać, czy za życia spadkodawcy otrzymała od niego darowizny, a w danym razie wymienić co do każdej darowizny miejscowości i datę zdziałania jej oraz wartość darowanych przedmiotów w dniu zdziałania darowizny	U w a g i	Zapiski władzy skarbowej

(Strona czwarta)

DZIAŁ V.
Inne dane.

Oświadczam(y), że wszystkie dane, wymagane według formularza zeznania i instrukcji o sposobie zeznania majątku spadkowego (załączniki 3 i 4 do rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. № 101 poz. 794 oraz §§ 38 i 39 tegoż rozporządzenia), zeznałem(łam, liśmy) według najlepszej wiedzy zgodnie z prawdą i nie zataiłem(łam, liśmy) żadnego przedmiotu, który był własnością zmarłego(łej) w dniu jego(jej) śmierci.

..... dnia..... 19..... r.

(podpis urzędownie poświadczony i adres składającego zeznanie).

Załącznik 4 do § 38 rozp. wyk.

INSTRUKCJA**o sposobie zeznania majątku spadkowego.****Uwagi ogólne.**

1. O ile rozmiary urzędowego formularza zeznania nie wystarczają do umieszczenia w nim wszystkich danych, należy podać je na osobnych arkuszach. Można też całe zeznanie napisać nie na formularzu urzędowym, byleby było ułożone według tego formularza.

2. Kto oświadcza świadomie nieprawdę celem udaremnienia opodatkowania spadku lub spowodowania wymiaru w kwocie niższej, niż się należy według ustawy, staje się winnym występku i ulega w drodze sądowej grzywnie aż do 10-krotnej wysokości kwoty, na której utratę Skarb Państwa narażono. W razie okoliczności szczególnie obciążających może być wymierzona prócz grzywny kara więzienia do sześciu miesięcy (art. 21 ustawy w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn z dn. 29 maja 1920 r. Dz. U. R. P. № 49, poz. 299).

3. Jeżeli osoba, która przedłożyła zeznanie dowiedziała się następnie, że do majątku, podlegającego podatkowi spadkowemu, należą przedmioty nieobjęte zeznaniem, lub, że wogóle ujawniły się okoliczności faktyczne, uzasadniające wymierzenie podatku w sumie wyższej, niż wynikająca z zeznania pierwotnego, to ma w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym otrzymała wiadomość o tym stanie rzeczy, złożyć zeznanie dodatkowe.

Sposób wypełnienia poszczególnych działów formularza.**Dział I.**

4. W dziale 1 należy wymienić wszystkie przedmioty, które znajdują się na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego (co do majątku znajdującego się zagranicą patrz ustęp 24 niniejszej instrukcji).

5. W dziale 1 mają być wymienione (stosownie do art. 10 ust. o op. sp. i § 40 rozp. wykonawczego) również rzeczy, które w dniu śmierci spadkodawcy nie znajdowały się w jego posiadaniu, gdyż były oddane na skład osobie trzeciej — jeżeli spadkodawca miał prawo rozporządzenia niemi, choćby solidarnie z nim miały prawo rozporządzania inne osoby.

Dotyczy to również przedmiotów, przechowanych w skrynkach depozytowych (safes) tudzież pieniędzy, ulokowanych w instytucjach bankowych (wkładów oszczędnościowych, wkładów na rachunek bieżący).

6. W kolumnie 2 należy wymienić poszczególne przedmioty w porządku następującym:

- a) grunta i budynki,
- b) prawa zabudowy (§ 1012 i nast. kodeksu cywilnego względnie rozporządzenie rządu Rzeszy Niemieckiej z dnia 15 stycznia 1919 r., Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 72 i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1922 r., Dz. U. R. P. № 34, poz. 280),

- c) kopalnie,
- d) papiery wartościowe (rodzaj i wartość nominalna oraz kupony już płatne, a niezrealizowane tudzież odsetki za czas od płatności ostatniego kuponu do dnia śmierci spadkodawcy),
- e) wierzytelności zapisane do ksiąg gruntowych,
- f) wszelkie inne wierzytelności (z obligów, weksli; wkłady oszczędnościowe, udziały w spółdzielniach lub w spółkach, zaległe czynsze dzierżawne i t. p.),
- g) sumy ubezpieczone, które stały się płatne wskutek śmierci spadkodawcy (z podaniem instytucji ubezpieczeniowej i numeru polisy),
- h) pretensje z tytułu strat wojennych (§ 12 rozporządzenia wykonawczego),
- i) prawa, mające wartość majątkową, niewymienione pod e) do h) np. prawa autorskie, patenty na wynalazki,
- j) gotówkę,
- k) przedmioty wszelkiego rodzaju, wyżej niewymienione np. inwentarz żywy i martwy o ile nie należy do „przynależności” (§ 97 i 98 kodeksu cywilnego) i wartość jego nie mieści się w sumach, podanych już w kolumnie 3 co do nieruchomości pod a), b) lub c); maszyny, narzędzia, powozy, konie, krowy, sprzęty domowe, odzież, dzieła sztuki, kosztowności i t. p.

7. Co do przedmiotów, wymienionych wyżej pod a), b), c), należy wymienić w kolumnie 2: miejscowość, powiat, numer, którym nieruchomość jest oznaczona w księdze gruntowej, obszar, rodzaj budynków.

8. Co do wierzytelności (ustęp 6 lit. e), f) należy wymienić w kolumnie 2: imiona i nazwiska lub firmy oraz adresy dłużników (także instytucji bankowych, w których są ulokowane pieniądze); przy wierzytelnościach, zapisanych do ksiąg gruntowych, należy podać nadto: przedmiot obciążony (nieruchomość lub wierzytelność), numer którym nieruchomość jest oznaczona w księdze gruntowej oraz miejscowość, w której ona się znajduje.

9. Co do wierzytelności oprocentowanych należy podać w kolumnie 2 stopę procentową, oraz czasokres, za który odsetki w dniu śmierci spadkodawcy były już wymagalne, lecz jeszcze nie zostały uiszczone.

10. Co do budynków i tych przedmiotów ruchomych, które są ubezpieczone od ognia, należy wymienić w kol. 4 instytucję, w której je ubezpieczono.

11. W kolumnie 2 należy wymienić szczegółowo również takie prawa należące do majątku spadkowego, które zdaniem składającego zeznanie są wątpliwe (co do których niewiadomo, czy lub w jakiej mierze one istnieją lub czy i w jakiej mierze są wykonalne).

Zeznający może jednak podać w kolumnie 4, że i z jakiego powodu zachodzi wątpliwość i przedstawić wniosek o odroczenie decyzji co do opodatkowania tych praw (§ 24 niemieckiej ustawy o opodatkowaniu spadków).

12. W kolumnie 3 winien składający zeznanie podać według swej najlepszej wiedzy co do każdego przedmiotu, wymienionego w kol. 2 lub co do każ-

dej grupy przedmiotów jednorodnych, wartość sprzedażną, t. j. odpowiadającą cenom sprzedaży, przedmiotów tego samego rodzaju w czasie złożenia zeznania.

13. Jeżeli prawo wymienione w kol. 2 jest wątpliwem (ustęp 11 niniejszej instrukcji), to należy w kol. 3 podać jego wartość przypuszczalną.

Dział II.

14. W razie wypełnienia działu II winien podatnik załączyć (lub w swoim czasie dodatkowo złożyć) odpis zeznania, obejmującego część majątku spadkowego, znajdującego się w innej dzielnicy (lub zeznań, dotyczących obu innych dzielnic). Odpis ma być uwierzytelniony przez władzę w innej dzielnicy, której złożono zeznanie.

W tym samym celu winien podatnik do zeznania, w którym wypełniony jest dział II, załączyć odpis tego zeznania (dwa odpisy, jeżeli reszta majątku spadkowego znajduje się w dwu innych dzielnicach). Urząd skarbowy zwraca ten odpis, zaopatrzywszy go w zaświadczenie zgodności z oryginałem, poczem podatnik ma go przedstawić właściwej władzy w innej dzielnicy.

Dział III.

15. Przy wypełnianiu kol. 14 należy zastosować analogicznie wskazówki, podane w ustępach 8 i 9 niniejszej instrukcji.

16. Dokumenty, na które powołuje się podatnik, celem udowodnienia długów i ciężarów, należy nie tylko wymienić w kol. 16 lecz załączyć do zeznania w pierwopisach lub wierzytelnych odpisach.

17. Jeżeli majątek podlegający podatkowi spadkowemu, znajduje się nie tylko na obszarze województw: wielkopolskiego i pomorskiego i wobec tego ma być złożone zeznanie także władzy skarbowej, mającej siedzibę w innej dzielnicy, to należy w dziale III podać te tylko długi i ciężary, które pozostają w związku z przedmiotami, wymienionymi w dziale I.

Niewątpliwie więc należą do działu III długi hipoteczne, które obciążają nieruchomości, wymienione w dziale I lub, które wynikły z prowadzenia przedsiębiorstw zarobkowych, znajdujących się na obszarze wymienionych dwóch województw.

O ileby było wątpliwe, z którą dzielnicą pewien dług lub ciężar w związku pozostaje, należy go podać w którymkolwiek z zeznań, które w danej sprawie mają być przedłożone władzom skarbowym dzielnicowym.

Dział IV.

18. W kol. 20 należy wymienić również:

- a) osoby, które wskutek śmierci spadkodawcy (na podstawie rozporządzenia na wypadek śmierci lub z mocy ustawy) nabyły użytkowanie majątku spadkowego lub jego części albo prawo do świadczeń powtarzających się (do renty i t. p.);
- b) osoby, które wskutek śmierci spadkodawcy nabyły prawo do żądania wypłaty sumy ubezpieczonej.

19. O ile osoba, wymieniona wyżej w ustępie 18 pod a), nabyła użytkowanie lub prawo do świadczeń powtarzających się na czas swego życia, należy

w kol. 20 podać jej wiek w chwili śmierci spadkodawcy.

20. Przy każdym nazwisku, wymienionem w kol. 20, należy w te same kolumny podać dokładny adres.

21. Dane co do wieku użytkowników oraz osób uprawnionych do świadczeń powtarzających się, uwidocznione w kol. 20, jak również dane co do stosunku rodzinnego do spadkodawcy (kol. 21) należy udowodnić zasadniczo zaświadczeniami z ksiąg stanu cywilnego. Te zaświadczenia mają być wymienione w kol. 24 i załączone do zeznania.

22. Celem wypełnienia kol. 22 należy posługiwać się wyrażeniami następującymi: „Dziedziczenie całego majątku”, „dziedziczenie 1/4 części całego majątku”, „zapis nieruchomości, wymienionej w dziale I pod № _____”, „zapis _____ mk.”, „zapis dożywotniego użytkowania całego majątku”, „zapis dożywotniego użytkowania połowy nieruchomości, wymienionej w dziale I pod № _____”, „zapis renty w rocznej kwocie _____ mk. do osiągnięcia pełnoletności”, „suma ubezpieczona _____ marek, wymieniona w dziale I pod № _____” i t. p.

W kol. 22 należy podać nadto, czy udział w spadku opiera się na ustawie czy na rozporządzeniu na wypadek śmierci. W tym ostatnim razie należy rozporządzenie szczegółowo określić i zarazem podać w kol. 24, kto przechowuje pierwopis. Jeżeli udział w spadku opiera się na tem, że inna osoba, przedewszystkiem powołana, zrzekła się swego udziału, to należy to zaznaczyć w kol. 22.

23. W kolumnie 23 należy wymienić darowizny, zdziałane przez spadkodawcę za życia na rzecz osób wymienionych w kolumnie 20, bez względu na to, czy zdziałane były w b. dzielnicy pruskiej, czy w innej dzielnicy czy zagranicą.

Sposób zeznania majątku, znajdującego się zagranicą.

24. Majątek, znajdujący się zagranicą, o ile podlega podatkowi spadkowemu (art. 14 ust. o op. sp.) należy podać w dziale I (kolumna 2 i 3) szczegółowo:

- a) jeżeli przedmioty majątkowe podlegające podatkowi spadkowemu, znajdują się tylko na obszarze województw: poznańskiego i poraj oraz zagranicą, a nie znajdują się w innych częściach Polski,
- b) jeżeli cały majątek podlegający podatkowi spadkowemu, znajduje się zagranicą, a spadkodawca zamieszkiwał na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego.

W innych razach postanowi władza skarbową w każdym przypadku poszczególnym, w której dzielnicy ma być zeznany majątek zagraniczny. O spowodowanie takiej decyzji może podatnik zwrócić się do którejkolwiek z władz skarbowych polskich, do których zakresu działania należą sprawy opodatkowania spadków. O ile tą decyzją poruczono wymierzenie podatku spadkowego od majątku zagranicznego władzy skarbowej, mającej siedzibę na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego, należy ten majątek wymienić szczegółowo w kolumnie 2, w przeciwnym zaś razie wskazać w kolumnie 4 władzę skarbową, w której złożono zeznanie majątku zagranicznego.